

GEORGE ENESCU
FESTIVAL

16 septembrie, ora 13.00

Generozitate prin muzică

27 august - 24 septembrie 2023
festivalenescu.ro

Program

SERIA ORCHESTRELOR ROMÂNEȘTI

Sala Radio

ORCHESTRA FILARMONICII DE STAT DIN SIBIU

RODERICK COX dirijor

IOANA CRISTINA GOICEA vioară

Ligeti *Lontano*

Korngold Concertul în re major pentru vioară și orchestră op. 35

Moderato nobile / Romance / Allegro assai vivace

Pauză (15 minute)

Ceaikovski Simfonia nr. 4 în fa minor op. 36

Andante sostenuto / Andantino in modo di canzona / Scherzo: Pizzicato ostinato – Allegro / Finale: Allegro con fuoco

György Ligeti (1923-2006): *Lontano* (1967)

Cuvântul „lontano” provine din italiană și înseamnă „depărtare”, „departe”, „în depărtare”. Această muzică sună la început cumva imprecis, vag, deși pe alocuri se percep contururi mai clare. Dintr-un sunet central se dezvoltă o piesă muzicală care se întrupează în spațiul sonor al orchestrei. Ligeti folosește pe post de solist întreaga orchestră și de obicei conduce compartimentele în așa fel încât, ca într-un canon, vocile intră una după alta și se succed pas cu pas construind texturi. În *Lontano* există un fel de noduri muzicale care sunt audibile, un fel de tonuri sau sunete țintă. Ligeti creează, prin tehnici sofisticate și un nivel extrem de ridicat de abstractizare, un efect plastic, „de perspectivă”, de „spate” și „față”, de „întuneric” și „lumină”. Această desfășurare a proceselor muzicale duce totuși, în final, spre o muzică extrem de sugestivă. Povestea formală a piesei este alcătuită doar din mici particule expresiv-muzicale pe care Ligeti le extinde uneori pe scară largă și, în ansamblu, formează acest caracter muzical-sculptural. Într-un fel, piesa este scrisă cu un simț al expresiei auditive care poate fi cu greu verbalizat.

Erich W. Korngold (1897-1957): Concertul pentru vioară re major, op. 35 (1945)

Compozitor austriac naturalizat în America, Korngold este cunoscut datorită elaborării unor coloane sonore pentru producții hollywoodiene foarte apreciate în epocă. A scris muzica pentru 16 producții cinematografice și pentru două dintre ele a fost răsplătit cu prestigiosul premiu Oscar: în 1936 și 1938 pentru *Anthony Adverse*, respectiv *Aventurile lui Robin Hood*. Muzica sa a fost asociată cu „epoca de aur” a Hollywood-ului, dar Korngold are și o remarcabilă și vastă creație non-film de muzică clasică, unde se înscrie și concertul pentru vioară.

Scris inițial pentru Bronislaw Huberman, el a fost cântat în primă audiere de Jascha Heifetz și, ca multe dintre lucrările sale "clasice" (aparținând curentului post Romantic), conține teme pe care le-a extras din filmele sale, re-elaborându-le substanțial și dezvoltându-le într-o structură cu adevărat simfonică. Jascha Heifetz l-a încurajat să sporească dificultățile tehnice ale solistului, având în vedere că întregul concert are o aură extrem de lirică.

Partea I: Solistul deschide concertul cu tema I din *Another Dawn*, o melodramă romantică plasată într-o colonie britanică nord-africană nedefinită, iar tema a doua a fost adaptată după filmul *Juarez* din 1939. Ambele teme sunt remarcabile pentru lirismul lor rafinat. Partea a II-a își extrage tema principală din *Anthony Adverse* și este o temă de dragoste. Partea a III-a introduce, ca temă secundară, linia melodică din *The Prince and the Pauper* – Prinț și Cerșetor. Ea începe cu o gigă populară (jig) staccato care, împreună cu cealaltă temă, se va îndrepta spre un punct culminant solistic foarte virtuos.

Program

Această mișcare este de fapt o temă cu variațiuni deglizată în formă de sonată, cu o a doua temă contrastantă, o scurtă dezvoltare și o reluare. Korngold prezintă o creativitate uimitoare în elaborarea acestui proces variațional, cu un final giocoso care duce la un happy end palpitant.

Piotr Ilici Ceaikovski (1840-1893): Simfonia a IV-a în fa minor op. 36

Simfonia a IV-a în fa minor a fost scrisă între anii 1877-1878 și dedicată Nadejdei von Meck, proaspăta sa susținătoare-mecena. La cererea susținătoarei, Ceaikovski a scris chiar un program în care explica muzica pe care a scris-o. Această acțiune a încurajat numeroși cronicari să citeze programul în loc să se concentreze asupra calităților pur muzicale ale simfoniei. În Europa Centrală a primit supranumele de *Fatum* sau Fatalitatea, Soarta și, după spusele autorului, este reprezentată prin fanfara ce dă semnalul de începere a simfoniei.

Partea I-a se desfășoară sub forma unui *allegro de sonată* și motivul "sortii" apare de mai multe ori pe parcurs dar servește mai ales la separarea secțiunilor interioare ale formei. Restul materialului se desfășoară *in movimento di Valse* pe aproape 20 de minute, fiind una dintre cele mai lungi mișcări simfonice ale lui Ceaikovski. Partea a II-a se desfășoară *in modo di canzona*, ABA, pe melodia melancolică a oboiului, iar climax-ul, într-o mare revărsare a sentimentelor, rememorează aerul îndurerat al primei părți. În partea a III-a participarea coardelor este numai în pizzicato, cărora li se alătură mai târziu instrumentele de suflat. Partea a IV-a, finalul, bine înțeles *con fuoco* este puternic, triumfalist, tot într-o formă bitematică, unde linia melodică secundară o constituie un cântec popular rusesc *În câmp stătea un mesteacăn*. Linia melodică este trecută prin mai multe tonalități care conduc spre tema *Fatum*, la care se adaugă și cinelele într-o forță paroxistică. Coda menține aceeași forță determinând ca simfonia să fie considerată „una dintre cele mai falnice structuri simfonice din întreaga noastră literatură” (Hans Keller).

Simfonia a IV-a este un document care se referă la uman, un document dramatic, autobiografic, care face abstracție de cotidian și se referă doar la sfera psihologică. Impulsurile creative ale autorului au o intensitate nemaîntâlnită, sunt presante, capabile de o imensă forță expresivă, violentă chiar. În epocă lucrarea stârnit controversă, dar ea a devenit un element de bază al repertoriului orchestral și rămâne una dintre cele mai frecvent interpretate simfonii de la sfârșitul secolului al XIX-lea.

Corina Bura

Orchestra

Distinsă în 2022 cu premiul de excelență din partea Uniunii Criticilor, Redactorilor și Realizatorilor Muzicali din România pentru Festivalul Minunata Muzică Nouă, Ordinul Meritul Cultural în grad de Comandor conferit de Președintele României (2021) și cu Premiul pentru muzică din cadrul Premiilor Radio România Cultural (2020), **Filarmonica de Stat Sibiu** este cea mai activă instituție de profil din România. Înființată pe 1 ianuarie 1949, Filarmonica de Stat Sibiu a prezentat mii de concerte simfonice, vocal-simfonice și de operă.

În ultimii 3 ani, activitatea Filarmonicii s-a intensificat remarcabil, orchestra susținând aproximativ 150 de concerte simfonice în Sibiu, București, Deva, Piatra Neamț, Făgăraș, Agnita, Blaj, Sf. Gheorghe, Onești, Brad, Târgu Neamț, unele dintre ele fiind difuzate în live-streaming sau post-eveniment pe canalele de televiziune locale și naționale sau pe pagina de socializare a Filarmonicii.

De-a lungul timpului, a colaborat cu celebri interpreți precum Ion Voicu, Alexandru Tomescu, Valentin Gheorghiu, Ștefan Ruha, Ruxandra Donose, Ionuț Bogdan Ștefănescu (România), Michael Barenboim (Germania), Monique de la Bruchollierie și Jean Jaques Thiollier (Franța), Elisabeth Leonskaja (Austria), Anna Tifu (Italia), Sviatoslav Richter, Rudolf Kerer, Lazăr Berman, Dimitri Bașkirov, Svetla Krsteva, Lubov Stuchevskaia (Rusia), Ivry Gittlis, Teodora Gheorghiu (Elveția), Monserrat Caballe (Spania) sau Aydin Ustuk (Turcia).

Horia Andreescu, Mihnea Ignat, Tiberiu Soare, Cristian Lupeș (România), Cem Mansur (Turcia), Gabor Horvath (Ungaria), Marijn Simons (Olanda), Tulio Gagliardo (Argentina), Bruno Aprea, Alessandro Crudele, Tito Ceccherini (Italia) sunt doar câțiva dintre dirijorii de marcă sub bagheta cărora a evoluat Orchestra Filarmonicii de Stat Sibiu.

Numărul de concerte, festivaluri, parteneriate, colaborări și inițiative instituționale transformă Filarmonica de Stat Sibiu într-un HUB muzical, un centru de producție culturală, o instituție etalon pentru dezvoltarea strategiei culturale teritoriale și naționale.

Dirijor

În iulie 2020, dirijorul american **Roderick Cox** a vorbit pentru New York Times despre hotărârea sa de a schimba percepțiile istorice și înguste asupra muzicii clasice. Prin propria sa carieră, atât pe scenă, cât și în afara ei, el stabilește un standard de excelență, diversitate, oportunitate și accesibilitate în muzica pe care o iubește. Stabilit la Berlin, invitațiile lui Roderick Cox de a dirija ansambluri internaționale de cel mai înalt nivel includ orchestrele simfonice din Philadelphia, Boston, Paris, Los Angeles, Cincinnati, Cleveland, Philharmonia Orchestra și Orchestra Simfonică Germană din Berlin. Este, de asemenea, fondatorul Inițiativei muzicale Roderick Cox (RCMI, 2019) – program care susține tinerii muzicieni prin oferirea burselor.

Premiat în 2020, filmul documentar *Conducting Life* realizat de Elk Mountain Productions prezintă călătoria lui Roderick Cox și reflectă credința sa în puterea transformatoare a muzicii.

Printre cele mai importante proiecte recente se numără concertele cu Orchestra Simfonică a Radiodifuziunii din Berlin, Orchestra Philharmonia, Orchestra Simfonică City of Birmingham, Orchestra Filarmonică Regală din Liverpool, Orchestra Filarmonică Regală, Orchestra Simfonică din Detroit, Orchestra din Minnesota, Orchestra Simfonică din Seattle și Orchestra de Cameră a Festivalului de Muzică de la Aspen.

În 2023/24 debutează în Canada cu Orchestra Simfonică din Montreal și Centrul Național de Arte, Ottawa, precum și în calitate de invitat cu Orchestra Hallé, Sinfonica di Milano și revine la Orchestra Națională din Montpellier și Sinfonia Lahti. Recent, a susținut concerte alături de Orchestra Capelei de Stat din Dresda, Orchestra of St Luke's la Festivalul Caramoor și Orchestra din Philadelphia.

În stagiunea 2023/24 va debuta cu Opera Națională Engleză, dirijând *Bărbierul din Sevilla* de Rossini. De asemenea, a dirijat la Houston Grand Opera (*Pêcheurs de Perles*), Opera din San Francisco (*Bărbierul din Sevilla*), Opera Națională din Washington (*Albastru* de Jeanine Tesori) și la Opera Națională din Montpellier (*Rigoletto*).

Solistă

Ioana Cristina Goicea este laureata concursurilor internaționale Regina Elisabeta (Bruxelles 2019), Indianapolis (USA 2018) și Fritz Kreisler (Viena 2014), Michael Hill, Deutscher Musikwettbewerb Bonn, Johannes Brahms și Andrea Postacchini. A concertat la Concertgebouw Amsterdam, Berlin Konzerthaus, St Martin-in-the Fields Londra, Ateneul Roman, Wiener Konzerthaus, Townhall Auckland, Bozar Bruxelles, Melbourne Recital Centre, Meistersingerhalle Nürnberg, Shanghai Concert Hall și Konzerthaus Freiburg. În calitate de solistă, a concertat alături de

Belgian National Orchestra, Nürnberger Symphoniker, NDR Radiophilharmonie Hannover, Auckland Philharmonia, Indianapolis Symphony, Südwestdeutsche Philharmonie, Filarmonica George Enescu, Orchestra Națională Radio, Staatskapelle Halle și Orchestre Royal de Chambre de Wallonie.

Violonista Ioana Cristina Goicea s-a născut în 1992 la București într-o familie de muzicieni. Este fiica renumitei violoniste Cristina Anghelescu și nepoata pedagogului Aurelian Anghelescu.

A absolvit Liceul de Muzică Dinu Lipatti din București la clasa Prof. Radu Popescu și Rudolf Stamm și a continuat studiile în Germania la Universitățile de Muzică din Rostock, Leipzig și Hannover cu profesorii Mariana Sîrbu, Petru Munteanu și Krzysztof Wegrzyn.

În prezent predă la Academia de Muzică și Arte din Viena (Universität für Musik und Darstellende Kunst Wien), post pe care l-a obținut în octombrie 2020, la vârsta de 27 de ani.

A participat la Verbier Academy și Heidelberger Frühling, precum și la cursuri de măiestrie susținute de Pinchas Zukerman, Mihaela Martin, Silvia Marcovici și Saschko Gawriloff în cadrul Kronberg Academy.

În prezent cântă pe o vioară J.B. Vuillaume, oferită de un sponsor privat, precum și pe o vioară modernă Jürgen Manthey (Leipzig, 2021).